

Анализ на данните, получени от Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи, касаещи наличието на пестицидни остатъци за месец юли 2025 г.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) е основен механизъм на Европейския съюз за защита на общественото здраве чрез навременен обмен на информация при установяване на рискове, свързани с храни, фуражи и материали, предназначени за контакт с храни. Съгласно **Регламент (ЕС) 2019/1715¹**, RASFF е част от Информационната система за управление на официалния контрол (IMSOC) и функционира чрез електронната платформа **iRASFF**, която осигурява структурирана, правно регламентирана комуникация между компетентните органи на държавите-членки и институциите на Европейския съюз (ЕС). Чрез iRASFF се улеснява бързото предаване на нотификации, проследимостта на мерките и координацията при управление на рискове, като по този начин се повишава ефективността на официалния контрол в рамките на единния пазар.

Анализът на данни получени от RASFF, касаещи наличието на пестицидни остатъци за месец юли 2025 г. (Фиг.1), показва че общият брой нотификации за периода е **77**, като **76** са в категория „храни“, а 1 е в категория „фуражи“.

Фиг. 1 Брой нотификации за пестицидни остатъци в различни видове продукти през юли 2025 г.

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 година за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти

В 26 от общия брой нотификации, рискът е определен като „сериозен“, а в 12 от случаите рискът „не е сериозен“. Регистрирани са 2 нотификации, при които „няма риск“. В 24 нотификации е регистриран „потенциално сериозен риск“, а в 13 нотификации има „потенциален риск“.

Информациите за насочване на вниманието са 21, а нотификациите за недопуснат внос са 34. През разглеждания период са регистрирани 14 предупредителни нотификации и 8 информации за последващи действия (данни към 07.08.2025 г.).

В категория храни, най-многобройни са нотификациите, касаещи „плодове и зеленчуци“ – общо 47, в някои от нотификациите се съобщава за наличие на повече от едно активно вещество (а. в.).

От постъпилите 45² нотификации в категория „плодове и зеленчуци“, най-много нотификации се отнасят за следните продукти:

- различни сортове пипер – 5;
- стафиди – 3;
- различни сортове фасул, манго и лозови листа – по 2;

Останалите продукти в тази категория, в които са регистрирани остатъци от пестициди са: лайм, папая, круша, лимони, маракуя, гранадила³, киви, личи и рамбутан.

За категория „зърнени храни и хлебни изделия“ са постъпили 8 нотификации за наличие на остатъци от пестициди в следните продукти:

- ориз – 7;
- пшеничен глютен – 1.

За категория „билки и подправки“ са постъпили 6⁴ нотификации за наличие на остатъци от пестициди в следните продукти:

- кимион – 3;
- микс подправки, лют пипер и подправката Pani puri masala – по 1.

За категория „какао, какаови продукти, кафе и чай“ са постъпили 5 нотификации за наличие на остатъци от пестициди в различни видове чай.

За категория „друг хранителен продукт/смесен“ са постъпили 3 нотификации за наличие на остатъци от пестициди в следните продукти:

² Поради грешно въведена информация в електронната платформа iRASFF за продуктите „чили на прах“ и „куркума на прах“, които не би следвало да бъдат в посочената категория броят на нотификациите е намален от 47 на 45.

³ Гранадила е плод на растението *Passiflora ligularis*, с произход Южна Америка. Разпространен е в Бразилия, Австралия, Нова Зеландия, Африка, Перу. На външен вид изглежда като маракуя.

⁴ Поради грешно въведена информация в електронната платформа iRASFF за продукта (чай), който не би следвало да бъде в посочената категория броят на нотификациите е намален от 9 на 6.

- мая за печене и хранителни добавки – по 1.

За категория **„диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“** са постъпили 2 нотификации за наличие на остатъци от пестициди в следните продукти:

- Rebaten 97P (подсладител със стевия) и хранителни добавки – по 1.

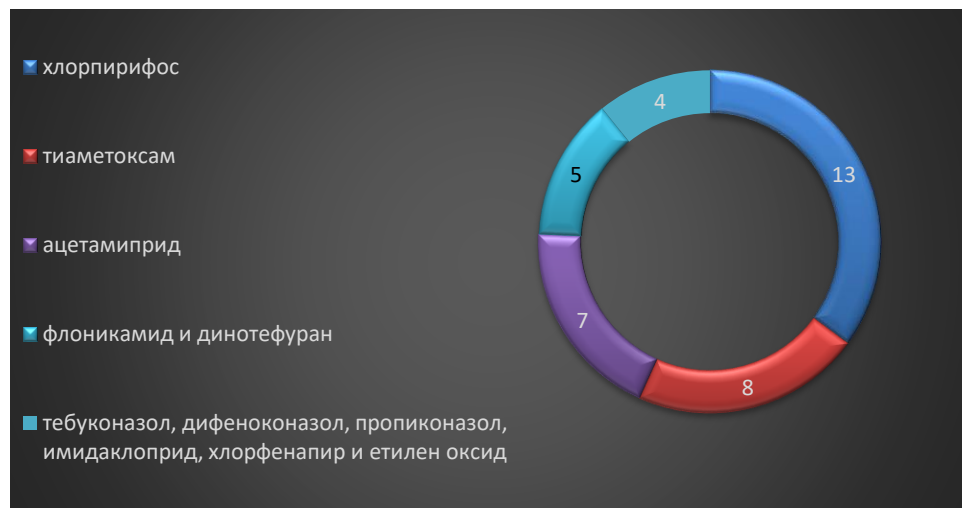
За категория **„ядки, продукти, съдържащи ядки и семена“** са постъпили 2 нотификации за наличие на остатъци от пестициди в следните продукти:

- органични фъстъци и семена кимион – по 1.

За категория **„фуражи“** е постъпила 1 нотификация за пиримифос-метил в ръж.

През разгледания период са постъпили общо **77** нотификации, (част от нотификациите касаят съдържание на повече от 1 пестицид в продуктите). В тези нотификации са установени 72 различни активни вещества, **43** от които са **неразрешени за употреба** (към 08.08.2025 г.) на територията на Европейския съюз.

Най-голям брой остатъци са установени от пестицидите: **неразрешеното а. в. хлорпирифос – 13**; следвано от **неразрешеното а. в. тиаметоксам – 8**; ацетамиприд – 7; флониламид и **неразрешеното а. в. динотефуран – по 5**; тебуконазол, дифеноконазол и **неразрешените а. в. пропиконазол, имидаклоприд, хлорфенапир и етилен оксид – по 4** (Фиг. 2).

Фиг. 2 Брой случаи на замърсяване с различни пестицидни остатъци в продуктите през юли 2025 г.

През разгледания период в системата за бързо известяване са постъпили съобщения за замърсени продукти с **произход от 30 различни държави**.

Анализът установи, че най-многобройни са нотификациите, касаещи продуктите от **Индия – 12**; следвани от тези с произход **Египет – 6**; Албания, Китай, Япония, Пакистан, Испания и Турция – по 4; Бангладеш, Еквадор и Кения – по 3; Афганистан, Бразилия, Колумбия, Полша, Уганда, Виетнам и Шри Ланка – по 2; Белгия, Босна и Херцеговина,

Камбоджа, Чили, Франция, Германия, Йордания, Мадагаскар, Нидерландия, Перу, Южна Африка и Сирия – по 1 (Фиг.3).

Фиг. 3 Брой нотификации според държави на произход на продукти, съдържащи пестицидни остатъци през юли 2025 г.

С цел гарантиране на безопасността на храните и опазване на общественото здраве, всички нотификации, в които България е посочена като страна на произход или участник във веригата на доставки, се обработват в съответствие със строго утвърдени механизми за официален контрол и бърза реакция. Уведомленията, разпространявани ежедневно от Европейската комисия чрез платформата iRASFF, се предоставят без забавяне на компетентните институции на национално ниво за своевременно проследяване, оценка на риска и предприемане на необходимите мерки.

Следва да се има предвид, че част от публикуваната информация подлежи на последващо допълване или корекция, тъй като действията по проследяване и анализ остават активни до пълното изясняване на конкретния случай. В съответствие с европейското законодателство относно общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, събирането и обменът на данни по линия на системата за бързо предупреждение са динамичен процес, зависим от напредъка по разследванията.

През отчетния период няма подадени нотификации от България, но е регистрирана една нотификация с произход Япония за органичен зелен чай на прах с наличие на неразрешеното а. в. толфенпирад, в която България е посочена като дистрибутор. В следствие на подадената нотификация са предприети необходимите мерки от страна на контролния орган.

На базата на направения преглед на нотификациите от системата RASFF за месец юли 2025 г., се установява по-висока честота на несъответствия при храни и фуражи, произхождащи от държави като **Индия, Египет, Турция, Китай, Албания, Пакистан и Испания**. Анализът поставя акцент върху необходимостта от ранно идентифициране на потенциално рискови пратки с цел ограничаване на разпространението на несъответстващи продукти на вътрешния пазар.

Настоящият документ представлява обобщен аналитичен преглед, изготвен от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ) въз основа на публично достъпни данни от системата RASFF. Данните и изводите в него имат **информационен характер и не представляват контролна мярка, становище с правна сила или препоръка към компетентните органи.**

Центърът за оценка на риска по хранителната верига няма регулаторни или контролни правомощия, а дейността му по оценка на риска се основава на принципите на независимост, научна обективност и прозрачност, в съответствие със Закона за ЦОРХВ (чл. 5) и Регламент (ЕО) № 178/2002⁵. Възможните действия по контрол, регулация или управление на риска са изключителна компетентност на съответните национални органи.

В този контекст, компетентният орган, отговорен за официалния контрол и регулацията в областта на безопасността на храни, фуражи, както и на материалите и предметите, предназначени за контакт с храни, е Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), в съответствие с действащото европейско и национално законодателство, включително Регламент (ЕС) 2017/625⁶ относно официалния контрол. В качеството си на член на мрежата iRASFF, БАБХ използва информацията от системата – включително относно категории продукти, видове опасности и страни на произход – за приоритизиране на официалния контрол, така че той да бъде последователен, ефективен и съобразен с актуалните рискове, с цел защита здравето на потребителите.

Източник:

European Commission, RASFF Window, <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/screen/search>

⁵ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните, *ОВ L 31, 01/02/2002, р. 1–24*

⁶ Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 година относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол), *ОВ L 95, 07/04/2017, р. 1–142*

Други научни становища и актуална информация в областта на Анализа на данните, получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF), както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>.

<https://corhv.government.bg/Анализ-на-данните-от-системата-за-бързо-предупреждение-за-храни-и-фуражи-rasff--с-82>

Изготвил:

Николай Спасов,

главен експерт в Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ,
11.08.2025 г.